

Obec Němčice

a) Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ v území

1) ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY

POZITIVA

- Obec Němčice leží v těsné blízkosti centra ORP Litomyšle. Leží v těsné blízkosti rozvojové osy OS8 Hradec Králové – Pardubice – Moravská Třebová – Mohelnice – Olomouc – Přerov. Leží na spojnici Litomyšle a České Třebové.
- Území obce je součástí CHOPAV Vysokomýtská synklinála, přírodní akumulace kvalitních podzemních vod.
- Velmi dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu.
- Obec leží podél toku Zlatý Pásek.

NEGATIVA

- Obec leží na silnici II/358 s relativně vysokou intenzitou průjezdné dopravy, která je vedena obytnou zástavbou bez možnosti regulace motorové dopravy či jejího odvedení mimo obytná území (spojnice Litomyšle a České Třebové, budoucí přivaděč k plánované dálnici D35).
- Katastr obce je převážně využíván zemědělskou prvovýrobou.

2) PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ

POZITIVA

- Obec Němčice vznikla ve 13. století, velké soustředění mlýnů na potoku Zlatý Pásek.
- Převážná část katastrálního území obce je tvořena rozsáhlými lány zemědělské půdy.
- Zachovalé zemědělské usedlosti dávají obci charakter.
- Středem obce protéká potok Zlatý Pásek.
- Obec je obklopena obhospodařovanými poli.

NEGATIVA

- Lesy tvoří jen menší část na okraji katastru.
- Omezení využití území plynoucí ze zvýšeného výskytu svahových deformací (aktivní sesuvy).
- Intenzivně využívaná zemědělská krajina.

3) STRUKTURA OSÍDLENÍ

POZITIVA

- Obec s historií, vznikla ve 13. století, se zachovalou strukturou staveb – zemědělské usedlosti, mlýny. Obec nemá žádnou významnou pohledovou dominantu.
- Obec má centrum v místě soustředění občanské vybavenosti.
- Podél hlavní komunikace zástavba spíše liniová, v ostatních částech obce rozvolněná podle morfologie terénu.

NEGATIVA

- Na kraji obce novodobá zástavba pozbývající původní podobu venkovských sídel.
- Centrum obce u obecního úřadu s nejasným prostorovým vymezením a uspořádáním.
- Silnice II/358 - průtah centrem obce.

4) SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ

POZITIVA

- Velký počet obyvatel v produktivním věku 15-64 let (více než 2/3 obyvatel).
- Nízká nezaměstnanost.
- Převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Zachování tradic – sounáležitost obyvatel, spolkový život, sportovní areál.
- Stabilizovaná sídelní struktura i obyvatelstvo.
- Dobrá dostupnost Litomyšle – centra spádového obvodu.
- Kontinuální progresivní vývoj početních stavů obyvatel.
- Vysoký podíl obyvatel žijících v obci, kde se narodili.
- Dobré demografické předpoklady pro růst obyvatel přirozenou měnou.
- Růst obytné atraktivity v blízkosti Litomyšle.
- V obci působí dobrovolní hasiči.
- Spolek TJ SOKOL, Spolek ZHOŘ, Vespolek Zhoř, Divadelní spolek Šlégl, Spolek pro zachování místních kulturních tradic (SZMKT), Kulturně sportovní strana Člupku (KSSČ).

NEGATIVA

- Zvýšený pohyb za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování.

5) PŘÍRODA A KRAJINA

POZITIVA

- Tok potoku Zlatý Pásek.
- Existující plochy ÚSES.
- Na území obce není registrován významný znečišťovatel ovzduší (REZZO).
- Území obce není zařazeno do OZKO.
- Postupná realizace protipovodňových opatření.

NEGATIVA

- Absence CHKO, NATURA 2000, přírodní rezervace, památky.
- Velký rozsah scelených lánů orné půdy s malou hustotou rozptýlené krajinné zeleně (ochranných mezí a remízků), snížená biodiverzita krajiny, bleskové povodně, eroze půdy.
- Relativně malá zalesněnost.

6) VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Velké zásoby podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“ – součástí CHOPAV Východočeská křída.
- Využívání podzemní vody pro zásobování obyvatel pitnou vodou.
- Nebylo zde stanoveno záplavové území.

NEGATIVA

- Zranitelnost hydrogeologického rajónu „Vysokomýtská synklinála“ – součást CHOPAV Východočeská křída.
- Snížování hladin pozemních vod v důsledku nadměrného čerpání z křídových horizontů.
- Snížená přirozená retenční schopnost krajiny jako důsledek dřívějšího způsobu obdělávání zemědělské půdy.
- Zvýšený výskyt svahových deformací – aktivní sesuvy, eroze.

7) KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Většina území ORP spadá do oblasti s nízkým znečištěním ovzduší.
- Výrazné zlepšení úrovně hygieny životního prostředí.
- Zvyšující se míra recyklace odpadů, systém sběrných hnízd, zvýšení počtu sběrných míst.
- Kvalitně fungující systém nakládání se zbytkovými komunálními odpady – svoz na regionální skládku.
- Částečně plynofikované území.

NEGATIVA

- Registrovaní významní znečišťovatelé ovzduší (REZZO).
- Ke zvýšení hlukové zátěže a lokálnímu zvyšování imisních zátěží (zejména škodlivinami CO, Nox, těžkými kovy, PAH, poléťavým prachem aj.) dochází především v důsledku dopravy při silnici II/358.

8) ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA

POZITIVA

- Vysoké zastoupení nejkvalitnějších půd (I. a II. třída ochrany půd).
- Významná zemědělská tradice s vysoce kvalitní zemědělskou půdou.
- Pro zemědělství relativně příznivé klimatické podmínky.
- Nadprůměrná výměra zemědělské půdy (cca 69 % z celkové rozlohy).

NEGATIVA

- Hospodaření na velkých pozemcích s nedostatečným zastoupením prvků rozptýlené zeleně (remízy, stromořadí, větrolamy).
- Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku kontinuální intenzivní zemědělské činnosti, nevhodných postupů, imisní zátěže.
- Nedostatečná síť zemědělských polních cest.
- Ohrožení půdy větrnou a vodní erozí s ohledem na vzrůstající tlak na pěstování plodin umožňujících erozi a požívaných v bioplynových stanicích.

9) OBČANSKÁ VYBAVENOST VČETNĚ JEJÍ DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

POZITIVA

- Mateřská a základní škola (1. stupeň) včetně sportovního zázemí.
- V obci je umístěn Komunitní dům seniorů – KODUS.
- Obchod smíšeného zboží.
- Hasičská zbrojnice.
- Obecní úřad, pošta.
- Hřbitov, Kaple sv. Jana Křtitele, Kaplička, Kaple Panny Marie.
- Čerpací stanice.
- Kulturní dům s restaurací a sálem.
- Velmi dobrá dostupnost Litomyšle.
- **Kadeřnictví a kosmetika.**
- **Sportovní areál.**
- **Víceúčelové hřiště.**
- **Kulturní areál.**
- **Knihovny.**

NEGATIVA

- Chybějící 2 stupeň základní školy.
- Chybějící zdravotní péče v místě.

10) DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČETNĚ JEJICH DOSTUPNOSTI

POZITIVA

- Zkvalitnění stávající silniční sítě v obytných územích – zvýšení bezpečnosti provozu a zlepšení podmínek a kvality životního prostředí v sídle (nové chodníky).
- Existující značené cyklistické trasy – příznivé podmínky pro rozvoj každodenní i rekreační cyklistiky.
- Území je v celém rozsahu elektrifikováno, připojeno na veřejný vodovod.

NEGATIVA

- Silnice II/358 s vysokou intenzitou průjezdné dopravy obytnou zástavbou – snížená bezpečnost motorového i nemotorového provozu, narušení společensko-obytné funkce a životního prostředí, negativní vliv na životní prostředí.
- Chybějící ucelená síť účelových komunikací pro zemědělskou dopravu – zatěžování a znečišťování stávající sítě místních komunikací zemědělskou dopravou, zvláště problematické uvnitř sídla.
- Vedení značených cyklistických tras společně s motorovou dopravou po silnicích II. a III. třídy bez segregace nemotorové dopravy – snížení atraktivity i bezpečnosti.

11) HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

POZITIVA

- Výhodná poloha v těsné blízkosti rozvojové osy republikového významu OS8.
- Dobrá dopravní dosažitelnost I. tranzitního železničního koridoru (Česká Třebová, Ústí nad Orlicí, Choceň).
- Velmi dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu, existence subjektů zemědělské výroby.
- Existence průmyslové zóny Litomyšl jako základny pro rozvojové aktivity.
- Potenciál pracovních sil pro nové aktivity, relativně mladé obyvatelstvo a vysoký podíl jako produktivní složky.
- Rozvinutá základna malého podnikání s pružnější reakcí na změny ekonomických podmínek a poptávky.

NEGATIVA

- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (platí pro území celého ORP) – chybějící dálnice D35.
- Nízká rozvinutost středního a velkého podnikání.

12) REKREACE A CR

POZITIVA

- Velmi dobré podmínky pro rozvoj CR v blízkosti Litomyšle – centrum města vyhlášeno MPR, zámek je zapsán v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Tradice v pořádání mezinárodně významných akcí (operní festival Smetanova Litomyšl, mezinárodní houslové kurzy).
- Kaple sv. Jana Křtitele, Kaplička, Kaple Panny Marie.
- Vhodné terénní podmínky pro turistiku a cykloturistiku.

NEGATIVA

- Podprůměrné podmínky pro přírodní formy cestovního ruchu v důsledku intenzivně využívané zemědělské krajiny.
- Nízká nabídka a kvalita ubytovacích kapacit.
- Vedení značených cyklistických tras společně s motorovou dopravou po silnicích II. a III. třídy bez segregace nemotorové dopravy – snížení atraktivity i bezpečnosti.

13) BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL

POZITIVA

- Sdružení dobrovolných hasičů.
- Nízká kriminalita.
- Fungující obecní rozhlas.

NEGATIVA

- Delší dojezdová vzdálenost zásahových jednotek z Litomyšle (hasiči, záchranná služba, policie).
- Bleskové povodně.

b) Vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území, a to pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnosti společenství obyvatel, včetně jejich vzájemných vazeb a trendů vývoje území

1) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Obec leží v prostoru Vysokomýtské synklinály, má tedy dostatek kvalitních podzemních vod, většinu ploch zemědělského půdního fondu tvoří půdy I. a II. třídy ochrany.
- Obec leží v údolí potoka Zlatý Pásek.
- Plochy ÚSES.

NEGATIVA

- Hospodaření na velkých pozemcích s nedostatečným zastoupením prvků rozptýlené zeleně (remízy, stromořadí, větrolamy).
- Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku kontinuální intenzivní zemědělské činnosti, nevhodných postupů, imisní zátěže.
- Podprůměrný celkový podíl PUPFL, rozsáhlé téměř bezlesé oblasti.
- Registrovaní významní znečišťovatelé ovzduší (REZZO).
- Ke zvýšení hlukové zátěži a lokálnímu zvyšování imisních zátěží (zejména škodlivinami CO, NOx, těžkými kovy, PAH, poléťavým prachem aj.) v blízkosti silnice II/358.
- Absence CHKO, NATURA 2000, přírodní rezervace, památky.
- Velký rozsah scelených lánů orné půdy s malou hustotou rozptýlené krajinné zeleně (ochranných mezí a remízů), snížená biodiverzita krajiny.
- Otevřená zemědělská krajina intenzivně zemědělsky využívaná, místy z krajinářského a architektonického hlediska narušená velkovýrobními zemědělskými areály.

POTENCIÁL

- Možnosti dalšího využívání a čerpání podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“.
- Zvyšování zájmu veřejnosti o posilování významu rekreační funkce krajiny a vodních ekosystémů.

- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.
- Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny.
- Realizace pozemkových úprav k uskutečňování obnovy a tvorby krajiny, zvýšení její ekologické stability a retenční schopnosti.
- Zvýšení biodiverzity krajiny a její ekologické stability díky realizaci ÚSES – zvyšování úrovně ekologické stability existujících biocenter a biokoridorů a doplňování chybějících prvků.
- Zkvalitnění přírodního prostředí území postupnými krajinářskými úpravami, které budou mít pozitivní vlivy nejen na ekologickou stabilitu krajiny, ale též na funkci estetickou, rekreační, protierozní, protipovodňovou (větrolamy, pásy zeleně oddělující vizuálně rušivé prvky krajina aj.).

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **příznivé životní prostředí** hodnotit jako blízký průměru.

2) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ

POZITIVA

- Velký počet obyvatel v produktivním věku 15-64 let (2/3 obyvatel).
- Nízká nezaměstnanost.
- Převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Vysoký podíl obyvatel žijících v obci, kde se narodili.
- Velmi dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu, existence prosperujících subjektů zemědělské výroby.
- Dobrá dopravní dosažitelnost I. tranzitního železničního koridoru (Česká Třebová, Ústí nad Orlicí, Choceň).
- Existence průmyslové zóny Litomyšl jako základny pro rozvojové aktivity.
- Potenciál pracovních sil pro nové aktivity, relativně mladé obyvatelstvo a vysoký podíl jeho produktivní složky.

NEGATIVA

- Zvýšený pohyb za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování.
- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (platí pro území celého ORP) - chybějící dálnice D35.
- Nízká rozvinutost středního a velkého podnikání.

POTENCIÁL

- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.
- Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny.
- Realizace pozemkových úprav k uskutečňování obnovy a tvorby krajiny, zvýšení její ekologické stability a retenční schopnosti.
- Rozvoj nekonvenčních forem zemědělství (ekologické zemědělství), rozvoj agroturistiky.
- Zkvalitňování podmínek života v technické infrastruktuře – realizace dopravních záměrů.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **hospodářský rozvoj** hodnotit jako průměrný.

3) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

POZITIVA

- Mateřská a základní škola (1. stupeň) včetně sportovního zázemí.
- Velmi dobrá dostupnost Litomyšle.
- Obecní úřad, pošta Partner v prodejně Konzum.
- Sportovní hřiště, dětské hřiště, venkovní posilovna.
- Hřbitov, Kaple sv. Jana Křtitele, Kaplička, Kaple Panny Marie.
- Obchod.
- Kulturní dům.
- Existující značené cyklistické trasy.
- Sdružení dobrovolných hasičů.
- Spolek TJ SOKOL, Spolek ZHOŘ, Vespolek Zhoř, Divadelní spolek Šlégl, Spolek pro zachování místních kulturních tradic (SZMKT), Kulturně sportovní strana Člupku (KSSČ).
- Zkvalitnění stávající silniční sítě v obytných územích – zvýšení bezpečnosti provozu a zlepšení podmínek a kvalit životního prostředí v obci.

NEGATIVA

- Zvýšený pohyb za prací a do škol – časové ztráty a náklady na cestování.
- V obci není situován 2. stupeň základní školy.
- Chybějící zdravotní péče v obci.

POTENCIÁL

- Převedení cyklistických a turistických tras mimo silnice s motorovou dopravou – zvýšení atraktivity a podpora rozvoje turistiky, zvýšení bezpečnosti účastníků.
- Podpora spolkového života v obci.
- Zvýšení nabídky pracovního uplatnění pro kvalifikované pracovní síly, která zajistí růst atraktivity obvodu pro bydlení mladých lidí a povede k nové výstavbě.
- Zlepšování podmínek v základní vybavenosti obce, které umožní bydlení mladých rodin bez nutnosti denní vyjížďky za obslužnou vybaveností.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro soudržnost společenství obyvatel hodnotit blízký průměru.
--

4) VZÁJEMNÉ VAZBY PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Jednotlivé pilíře nejsou v kolizi.

5) TRENDY VÝVOJE ÚZEMÍ

- Pilíř pro příznivé životní prostředí je nutné posilovat a rozvíjet. Nejen z tohoto důvodu je vhodné zachování stávajícího venkovského charakteru obce pro celkový dojem z daného místa. Vzhledem k výše uvedenému je vhodné zlepšovat biodiverzitu krajiny a její ekologickou stabilitu. Zkvalitňovat přírodní prostředí území postupnými krajinářskými úpravami, které budou mít pozitivní vlivy nejen na ekologickou stabilitu krajiny, ale také funkci estetickou, rekreační, protierozní (větrolamy, pásy zeleně oddělující vizuálně rušivé prvky krajiny, remízy, ...). Při obnově v hospodářských lesích zařazování dřevin přirozené druhové skladby.

- Posilování pilíře soudržnosti společenství obyvatel podporou spolkového života v obci. Jistým omezením je vyjíždka obyvatel za prací i občanskou vybaveností mimo obec.

c) Určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích, případně v územních studiích, zahrnující zejména požadavky na zmírnění nebo omezení urbanistických, dopravních a hygienických závad, vzájemných střetů záměrů na provedení změn v území a střetů těchto záměrů s limity využití území a s hodnotami v území, na odstranění nebo zmírnění vlivů negativ v území, na využití potenciálů rozvoje území a na snížení nevyváženého vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel

1) URBANISTICKÝCH, DOPRAVNÍCH A HYGIENICKÝCH ZÁVAD

Požadavek na:

- Územně stabilizovaná přestavba silnic II/358 a II/360 ve směru na Českou Třebovou a Ústí nad Orlicí, současně však představuje riziko přetížení stavebním rozvojem bezprostředního okolí plánované D35 s negativními účinky na okolní osídlení.
- Provéřit možnost napojení části obce Zhoř na rozvody plynu a na kanalizaci.
- Ochrana zástavby před zhoršením hlukových a imisních podmínek v souvislosti se stávající, ale i plánovanou výstavbou dálnice D35.
- Území je v posledním hodnoceném období zařazeno do OZKO.

2) VZÁJEMNÝCH STŘETŮ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ A STŘETŮ TĚCHTO ZÁMĚRŮ S LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ S HODNOTAMI V ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Přivaděč k dálnici D35 x navržená rozvojová plocha bydlení a občanské vybavenosti.
- Přivaděč k dálnici D35 x nejcennější půda; přivaděč k dálnici D35 x ÚSES.
- Riziko negativního narušování krajinného rázu a negativních zásahů do přírodního prostředí a krajiny v důsledku vedení dálnice D35 a navazujícího dopravního systému.

3) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV V ÚZEMÍ NA VYUŽITÍ POTENCIÁLŮ ROZVOJE ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Respektovat omezení ve využití území plynoucí ze zvýšeného výskytu svahových deformací.

4) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV NA SNÍŽENÍ NEVYVÁŽENÉHO VZTAHU PODMÍNEK PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ A PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

Požadavek na:

- Posilování spolkového života v obci.